

יום שני ז' בטבת תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ניתן להפיץ לזיכוי הרבים תחת השם 'נר שמואל' בלבד

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יבמות - פ"ו

1. מעשר ראשון למי ניתן, ולמי נאכל?
ניתן - רבי מאיר: רק ללוי. רבי אלעזר בן עזריה: אף לכהן.
נאכל - רבנן: מותר לכל. ר' מאיר: מותר ללוי ולכהן. המקור: הפסוק קורא למעשר 'תרומה' להקישו שאסור לזרים.
[ואין להקישו גם לענין שיהיו חייבין עליו מיתה וחומש, כיון שנאמר בהם 'בו' ו'עליו' למעט מעשר].
ולרבנן הפסוק הקישו שכל זמן שלא הפריש הרי זה טבל שחייבים עליו מיתה ביד"ש.
2. מנין למד רבי יוסי שאף אם הורם תרומה גדולה, אבל לא הורם מעשר ראשון, או מעשר שני, או מעשר עני, שנחשב טבל?
גזירה שוה - 'בשעריך' 'בשעריך' שמדובר במעשר עני, ונאמר ע"ז 'לא תוכל'.
אמנם - הוצרכנו עדיין ללמוד זאת אף מההיקש לתרומה, ללמד לא רק שיש לאו אלא אף מיתה ביד"ש.
3. אין כח לבת ישראל ארוסה ללוי למנות שליח להפריש בשל הארוס, והרי זה כתרומם בשל חבירו שלא מדעתו שאין ההפרשה חלה. מה הדין בנשואה?
יש לה כח להפריש בשלו. המקור: 'אתם וביתכם' במעשר, ובהכרח בא ללמד שיש לה רשות לתרום. שרשות לאכול יש לה בק"ו מתרומה החמורה.
4. מה הטעם שאין חולקין לאשת כהן תרומה בבית הגרנות כשאין בעלה עמה?
למ"ד א' - משום ייחוד. [וחשש זה שייך אף במעשר].
למ"ד ב' - שמא תתגרש ולא ידעו ויחלקו לה. [לאשת כהן כשאין בעלה עמה, אפילו אם היא בת לוי, שמא יבאו לחלוק לאשת כהן בת ישראל אחר שתתגרש].
5. מה כוונת המשנה לעיל שבת לוי מאורסת לכהן ובת כהן ללוי לא תאכל בתרומה ובמעשר, הרי גם לר"מ [שהרישא כמותו] מעשר מותר לכהנים?
רב ששת - הכוונה שאין בכחה להפריש תרומות ומעשרות בשל הארוס.
מר בריה דרבנא - הכוונה שאין חולקין לה מעשר בבית הגרנות, [והוא הדין בנשואה וקתני אורסה אגב רישא].
6. לרבי עקיבא מעשר ראשון ניתן ללוי בלבד, לרבי אלעזר בן עזריה: אף לכהן. מה טעמיהם?
ר' עקיבא - 'ואל הלויים תדבר'.
ר' אלעזר בן עזריה - כמו הכלל של ריב"ל: בעשרים וארבעה מקומות נקראו כהנים לויים.
7. מה מלמד הפסוק 'ואכלתם אותו בכל מקום'?
לשיטת ר"ע יש לפרש - שמעשר ניתן למי שיכול לאכול בכל מקום, יצא כהן שאינו יכול לאכול בבית הקברות.
לשיטת ר"אב"ע - אינו צריך להאכל בתוך חומות ירושלים. ומותר לו לאכול בטומאת הגוף.
8. מעשה בגינה שהיה נוטל ממנה ר"ע שהיה כהן מעשר ראשון. הלך ר"ע והסב את פתח הגינה לבית קברות כדי שלא יכנס. אמר ר"אב"ע עקיבא בתרמילו ואני אחיה. מה ביאור המעשה?
הטעם שקנסו את הלויים במעשר על שלא עלו בימי עזרא.
ונחלקו: לרבי יונתן - הקנס, שיתנו את המעשר לעניים. לשיטת זקנים - שיתנום לכהנים. [שבימי טומאתן חשובים כעניים].
טעמו של ר"ע שהסב את הפתח - אליבא דר' יונתן, כיון שראב"ע לא היה עני.
אליבא דהזקנים, נתכוין לומר לו אם באת ליטלו בתורת קנס, רשאי אתה, אבל אם באת מתורת חלוקה, אין לך.
זכות נוספת שבטלה מן הלויים - בתחילה לא היו מעמידים שוטרים אלא מן הלויים, ועכשיו אין מעמידין שוטרים אלא מישראל.
דיני המשנה שבסוף העמוד יתבארו בדף הבא ב"ה.